

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Baptistae Mantuani Carmelit[a]e de patientia aurei libri
tres**

Baptista <Mantuanus>

Dauentrie, 1515

D[e] quatuor corporis humoribus ca.iii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30534

Libet Secundus

ena vir equo aīo feret, et faciēs ex necessitate (vt aiūt) virtutē, corpō
ris deformitatē, et dānu3 vertet in animi opulētiaz atq; ornatus.

Nō abre fuerit hic ānotare, qđ in pmo libro Ethicōz de foelici ho
mine scribat Aristoteles, cōfert em̄ euz quadratalib⁹ seu tesseriis, q̄
bus in aluocoludis, grēci cubos vocāt, q; videlicet sicut tessere quō
cunq; iactent, sic semp̄ in vnaz partē incumbūt, vt et rectitudines et
immotā stabilitatez retineāt, ita homo cordatus et vere sapiēs. quo
res cunq; cadāt, et in quācunq; fortunā inciderit, feret optime, ac p
oīa oīno decēter, q; si quotidianos casus sic ferre debem⁹ quō nō fere
m⁹ etiāz eos, q̄s euitare cois omniuz parēs natura nō potuit.

De quattuor corporis humorib⁹ ¶ Ca. iij.

Sunt q̄ laborāt bile atra, quā nostri medici grēco vocabulo
melācholiāz vocāt. Sūt qui prasina seu porracea vel etiam
fulua (grēce Χολη dicitur) plus iusto abūdēt. Sūt q̄ phlegma
te, quā vocāt latini pituitā suffocētur. Sūt quib⁹ impedimento est
supflu⁹ sanguis, hęc (vt supra dixim⁹) an̄ primi hoīs culpā tāta har
monia cōtinuata erāt, vt ex ipis neq; mors, neq; morb⁹, neq; molesti
tie quicq; emergeret. At soluta hoīs in deuz obediētia, soluta est hu
moz hmōi pax, dissipata cōcordia, pituita p̄dñans synanchias,
Melācholia q̄rtanas, Cholera tertianas, Sāguis quotidianas fe
bres facit. Hoc āt exēpli grā dictū sit. Nā multis et innumerabilib⁹
bus pene moīs hūozes isti a medio discedētes ḡna infinita morborū
inducūt. Cholera itez fulua, quia acuta est et ignea, repentinas iras
tollit, et quasi nimb⁹ estiuus cito desistit, atra si irā concipiat, ei⁹ est
ptinax, et sero se cohibēt, q̄ illā patiūtur Iracūdi vocātur, q̄ nō hanc
amari et acerbi. Sūt etiā q̄ atrā tu3 fulua miscuerint et in his sicut
humoz, sic et moz mixtura cōsurgit, et mediuz locus tenēt inter p̄
dictos Hippocrates vocat⁹ ab abderitis vt curaret Democrituz sp
ridētez, inuenit euz in agro auiculas exenterātez, et receptacula hu
moz istozuz vestigātez Multum em̄ confert, et ad salutem corpo
ruz, et ad mores humanos ista cognitio, et bñficio medicinz fieri p̄r,

Libet Secundus

vt q̄s in nouā complexionē, et p̄ sequelā in moȳ trāseat nonitat̄.
Sicut in his patet q̄biles atraz polypodio et elleboro, fuluā h̄o cui
rāt rure pontico, quod pharmacopale reubarbaruz vocant

Quā cōplexiones distribuātur a deo Ca. iij.

Et dicit itez quispiāz, cui hęc ita distribuit deus, vt biles Ho
ratio, phlegma Heraclito, sanguinē Socrati, melācholiam
Dreſti tribuerit, Que naz rō fuit ita dispēſandi, casu ne ista an pro
uidētia vlla gubernātur: reduct⁹ suz in Syrtēs quas p̄us effuges
rā, tētabo igit̄ breuib⁹ s̄bis etiā hincelabi, et si q̄d nouē mercis inue
nero, poterit his que supra dixim⁹ applicari, vt ex duobus locis vna
fuit veritas, et ex duob⁹ capitib⁹ vna disciplinē fiat integritas. Mag
nē (vt vez fatear) p̄ſumptionis hęc quēstio, cui Paul⁹ ap̄lus vas
electionis vsq; ad tertiu⁹z coeluz raptus sic r̄ndet, nōne habet p̄rātē
figulus ex eadē massa aliud quidē vas in honorē, aliud in contumes
liāz facere. Sufficeret hoc dixisse, quia iudicia dei, abyssus multa,
inuestigabiles vie, et occulta cōsilia, nec tm̄ debet hūana temeritas
andēdo p̄cedere, vt ea cernere velit, que latere de⁹ instituit. Neq; eī
dño grat⁹ erit seruus qui penetralia atq; adyta cūcta que in domo
sunt plustrare tētauerit, ea nāq; temeritas magis videt explorātis
īsidias, q̄z serui offitiū p̄ se ferre. Sic licz inq; r̄spōderi possit. De
eaz tñ aliquid balbutiēs et id Augustini fr̄⁹ auctoritate. Augusti
ni viri sanctissimi et sapiētissimi hęc est sermone breuis ac simplex,
sensu vero lōga multiplexq; sn̄a, quā Theologi n̄i sepe vsurpant.
Sic de⁹ res quas cōdidit administrat, vt eas agere p̄prios mot⁹ s̄i
nat, Igitur sicut anima in toto corpore sic de⁹ semper operās, in to
to mūdo vires naturis p̄ mucrone addidit, et operari eas instituit,
immo instrumēta sua fecit, quib⁹ cuz deo p̄rē fabri fili⁹ vsq; modo
operās vteretur. Das igitur vires nec operari impedit, nec operan
tes deserit, sed sicut nauta nauiz iuuat et dirigit, ille in portum, iste
in finēz, et quēadmoduz ociāte aia mēbra sopiūtur, sic cessante Deo
(vt in igne Babilonē mōstratuz est) om̄is naturē conat⁹ inanis est.

R ij